

Sygn. akt III Cz 1166/15

POSTANOWIENIE

Dnia 13 października 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy
w następującym składzie :

Przewodniczący – Sędzia SO Andrzej Dyrda

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 października 2015 roku

sprawy z wniosku A. G.

z udziałem G. G. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 7 lipca 2015 r., sygn. akt II Ns 93/11

postanawia :

oddalić zażalenie.

SSO Andrzej Dyrda

Sygn. akt III Cz 1166/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rybniku postanowieniem z 7 lipca 2015r. oddalił wniosek G. G. (2) o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty od apelacji. Uzasadniając rozstrzygnięcie, powołując się na treść art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Sąd uznał, że uczestnik

postępowania nie spełnia przesłanek od przyznania zwolnienia od kosztów sądowych, gdyż, posiadając oszczędności w kwocie 40.000 zł oraz będąc właścicielem zabudowanej nieruchomości, posiada dostateczne środki na poniesienie kosztów sądowych bezuszczerbku dla koniecznego utrzymania.

Zażalenie na to postanowienie wniósł wnioskodawca zarzucając naruszenie

przepisów postępowania, a to art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę złożonego przez uczestnika oświadczenia o stanie rodzinnym,, majątku, dochodach, źródłach utrzymania polegającą na przyjęciu, że przedstawione w oświadczeniu dane dotyczące kosztów i dochodów nie są rzetelne, w sytuacji gdy podane dane są wiarygodne, a koszty, których nie pokrywa z bieżących dochodów znajdują pokrycie w posiadanych przez uczestnika oszczędnościach.

Na tych podstawach wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez

zwolnienie uczestnika postępowania od ponoszenia kosztów sądowych - opłaty od apelacji - w całości.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku (tekst jednolity: Dz.U. z 2014r. poz. 1025 z późniejszymi zmianami), zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Ocenie Sądu podlega zatem czy istotnie okoliczności przedstawione przez stronę pozwalają na udzielenie jej zwolnienia od kosztów sądowych.

Zgodnie z poglądem utrwalonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, strona przygotowująca się do procesu sądowego, powinna się odpowiednio przygotować do procesu pod względem finansowym przez zabezpieczenie niezbędnych środków na pokrycie kosztów sądowych, a to między innymi poprzez poczynienie oszczędności i ograniczenie innych wydatków (porównaj: orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 1980 r., I CZ 99/80; z dnia 24 września 1984 r., II CZ 104/84.; oraz z dnia 14 października 1983 r., I CZ 151/83). Dopiero gdy tak poczynione starania nie przynoszą rezultatu, stronie przysługuje prawo wystąpienia do sądu z wnioskiem o zwolnienie z kosztów postępowania sądowego.

W identycznym tonie wypowiedział się także Sąd Apelacyjny w Katowicach, który wskazał, że zwolnienie od kosztów sądowych winno być udzielane wyjątkowo, w szczególnie uzasadnionych okolicznościach, osobom nie mającym jakichkolwiek możliwości opłacania tych kosztów (postanowienie z dnia 14 stycznia 2013r., III AUz 365/12).

Nie można także pominąć, że doktryna i orzecznictwo, przyjmuje prymat kosztów sądowych nad wszelkimi wydatkami i zobowiązaniami konsumpcyjnymi.

Niemniej jednak, Sąd Okręgowy uwzględnia również tą okoliczność, że rozpoznanie wniosku o zwolnienie od kosztów musi brać pod uwagę prawa strony, w szczególności prawo strony do wszczęcia postępowania sądowego wyrażone w art. 14 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych (Dz.U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167, załącznik), art. 6 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz. U. 1993 r. Nr 61 poz. 284 z późniejszymi zmianami), jak również w art. 45 Konstytucji RP. Prawo to zasadniczo może podlegać pewnym ograniczeniom, w tym poprzez nałożenie na stronę kosztów sądowych. Powyższa dyrektywa winna być jednak zawsze brana pod uwagę przy rozpoznaniu wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych, a ostateczna ocena zawsze musi być dostosowana do okoliczności konkretnej sprawy.

Ustalona na podstawie art. 38 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku, opłata od apelacji wynosi 1.000 zł.

Z oświadczenia majątkowego wynika, że uczestnik postępowania, pomimo, iż jego aktualne źródło dochodu ogranicza się do zasiłku dla bezrobotnych nie pozwalających na pokrycie kosztów utrzymania, a tym bardziej poniesienia kosztów sądowych, to jednak, poczynił on odpowiednie oszczędności. Wobec wskazanego powyżej zakazu kredytowania postępowania sądowego przez Skarb Państwa, a uwzględnienie jego wniosku de facto prowadziłoby do zaistnienia takiej sytuacji, zasadne było stwierdzenie, że nie spełnia on przesłanek do zwolnienie od kosztów sądowych, gdyż posiada oszczędności, pozwalające na ich pokrycie.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

SSO Andrzej Dyrda